

Spojené věci T-22/02 a T-23/02

**Sumitomo Chemical Co. Ltd
a Sumika Fine Chemicals Co. Ltd**

v.

Komise Evropských společenství

„Hospodářská soutěž – Kartelové dohody v oblasti vitaminových produktů – Rozhodnutí Komise, kterým se určuje, že došlo k protiprávnímu jednání, které již ustalo, a kterým se neukládají pokuty – Nařízení (EHS) č. 2988/74 – Promlčení pravomoci Komise ukládat pokuty nebo sankce – Zásada právní jistoty – Presumpce neviny – Oprávněný zájem na určení protiprávního jednání“

Rozsudek Soudu (čtvrtého rozšířeného senátu) ze dne 6. října 2005 . . . . II - 4073

Shrnutí rozsudku

- 1. Hospodářská soutěž – Správní řízení – Pravomoci Komise – Určení, že došlo k protiprávnímu jednání, které již ustalo – Podmínky – Oprávněný zájem (Nařízení Rady č. 17)*

II - 4065

2. *Právo Společenství – Výklad – Vícejazyčné texty – Jednotný výklad – Odlišnost mezi jednotlivými jazykovými zněními – Systematika a účel dotčené právní úpravy jako referenční základ*

3. *Hospodářská soutěž – Správní řízení – Promlčení v záležitostech stíhání – Pojem „sankce“ ve smyslu nařízení č. 2988/74 – Peněžní sankce – Zahrnutí – Rozhodnutí, kterým se určuje, že došlo k protiprávnímu jednání – Vyloučení (Nařízení Rady č. 2988/74, čl. 1 odst. 1)*

4. *Hospodářská soutěž – Správní řízení – Pravomoci Komise – Autonomie pravomoci určit, že došlo k protiprávnímu jednání ve vztahu k pravomoci nařídit ukončení protiprávního jednání a uložit pokutu – Dopad promlčení pravomoci ukládat pokuty na pravomoc určit, že došlo k protiprávnímu jednání – Neexistence (Nařízení Rady č. 17 a č. 2988/74, čl. 1 odst. 1)*

5. *Právo Společenství – Obecné právní zásady – Právní jistota – Neexistence pravidla stanovujícího promlčení vzhledem k výkonu pravomocí Komise – Porušení zásady právní jistoty zákonodárcem Společenství – Neexistence*

6. *Žaloba na neplatnost – Rozhodnutí Komise v oblasti, ve které neexistuje pravidlo stanovující promlčení vzhledem k výkonu jejich pravomocí – Dodržení požadavků právní jistoty – Soudní přezkum – Meze (Článek 230 ES)*

7. *Právo Společenství – Obecné zásady – Přiznání – Pravidlo, které existuje v právním řádu všech členských států – Nedostatečná povaha pro přiznání*

8. *Právo Společenství – Výklad – Zásady – Autonomní výklad – Meze – Odkaz, v určitých případech, na právo členských států*

9. *Právo Společenství – Zásady – Základní práva – Presumpce nevinny – Řízení v oblasti hospodářské soutěže – Použitelnost – Určení v rámci řízení, jež není stíženo vadami, odpovědnosti původce protiprávního jednání, jemuž nemůže být uložena pokuta z důvodu promlčení – Porušení – Neexistence*
(Článek 6 EU)
10. *Hospodářská soutěž – Správní řízení – Pravomoci Komise – Určení, že došlo k protiprávnímu jednání, které již ustalo – Podmínky výkonu – Prokázání existence oprávněného zájmu prostřednictvím okolností vlastních projednávanému případu*
(Nařízení Rady č. 17)

1. Nařízení č. 17 oprávnilo Komisi uložit podnikům povinnost ukončit zjištěné protiprávní jednání, jakož i ukládat pokuty a penále v případě porušení pravidel hospodářské soutěže. Pravomoc přijímat za tímto účelem rozhodnutí s sebou nezbytně nese pravomoc určit, že došlo k danému protiprávnímu jednání.

podnik již ukončil, nicméně za podmínky, že má tento orgán oprávněný zájem na přijetí takového rozhodnutí.

(viz body 36–37, 130)

Ukončení protiprávního jednání před přijetím rozhodnutí ze strany Komise samo o sobě nepředstavuje okolnost, která by bránila výkonu pravomoci Komise určit, že došlo k porušení pravidel hospodářské soutěže a takové porušení sankcionovat. V tomto ohledu pravomoc Komise ukládat sankce jednak není nijak dotčena skutečností, že jednání zakládající protiprávní jednání a jeho škodlivé účinky již ustaly, a jednak, že Komise může přijmout rozhodnutí, kterým se určuje, že došlo k protiprávnímu jednání, které dotýčný

2. Při doslovném výkladu ustanovení práva Společenství je třeba přihlídnout ke skutečnosti, že právní předpisy Společenství jsou vyhotovovány v několika jazycích a že jednotlivá jazyková znění jsou rovněž závazná; výklad takového ustanovení tedy zahrnuje srovnání jazykových znění.

Nezbytnost jednotného výkladu nařízení Společenství sice vylučuje, aby byl daný

text posuzován samostatně, nýbrž v případě pochybností vyžaduje, aby byl vykládán a používán ve světle znění vyhotovených v ostatních jazycích, musí být dotčené ustanovení, v případě rozdílů mezi těmito zněními, vykládáno podle obecné struktury a účelu právní úpravy, jejíž je součástí.

dopravy nebo hospodářské soutěže v Evropském společenství bez ohledu na to, jaký název je použit pro tyto sankce v předpisech, které je zavádějí.

Při výkladu ustanovení práva Společenství je ostatně obecněji namístě přihlídnout nejen k výrazům tohoto ustanovení, ale zároveň k jeho kontextu, ve kterém se nachází, a cílům sledovaným právní úpravou, jejíž je součástí, jakož i k veškerým právním předpisům Společenství.

Rozhodnutí, kterým se určuje, že došlo k protiprávnímu jednání, nepředstavuje sankci ve smyslu čl. 1 odst. 1 nařízení č. 2988/74, a promlčení upravené tímto ustanovením se na něj tedy nevztahuje.

(viz body 60–61)

(viz body 42, 46–47)

3. Výraz „sankce“ obsažený v čl. 1 odst. 1 nařízení č. 2988/74 o promlčení v záležitostech stíhání a výkonu práva v oblasti dopravy a hospodářské soutěže v Evropském hospodářském společenství má za cíl pouze podřídit jedinému a témuž režimu promlčení pravomoci Komise ukládat peněžité sankce za porušení právních předpisů v oblasti
4. Vyplývá-li pravomoc Komise určit, že došlo k protiprávnímu jednání, v rámci režimu zavedeného nařízením č. 17 pouze implicitně, tedy v rozsahu, v němž je nezbytně zahrnuta v explicitní pravomoci nařídít ukončení protiprávního jednání a ukládat pokuty, není taková implicitní pravomoc podřízena pouze výkonu těchto explicitních pravomocí orgánem. Autonomie takové pravomoci nemůže tedy být popřena,

stejně jako nemůže být dotčena skutečností, že výkon této pravomoci byl podřízen existenci oprávněného zájmu orgánu.

Proto tedy skutečnost, že Komise již nemá pravomoc ukládat pokuty původcům protiprávního jednání z důvodu uplynutí promlčecí doby upravené v čl. 1 odst. 1 nařízení č. 2988/74 o promlčení v záležitostech stíhání a výkonu práva v oblasti dopravy a hospodářské soutěže v Evropském hospodářském společenství, nebrání sama o sobě přijetí rozhodnutí, kterým se určuje, že došlo k tomuto protiprávnímu jednání, které již dříve ustalo.

(viz body 63, 131)

5. Aby promlčecí doba splnila svoji funkci zajištění právní jistoty, musí být stanovena předem a stanovení jejího trvání, jakož i jejích podmínek použití patří do pravomoci zákonodárce Společenství.

(viz body 81–83)

Promlčení má tedy tím, že zabrání tomu, aby byly donekonečna zpochybňovány situace ustálené plynutím času, posílit právní jistotu, ale může taktéž umožnit

ustálení situací, které byly alespoň původně v rozporu s právem. Rozsah, v němž se promlčení uplatní, tedy vyplývá ze střetu mezi požadavky právní jistoty a požadavky legality podle historických a společenských okolností, které v dané době ve společnosti převažovaly. Promlčení z tohoto důvodu závisí pouze na volbě zákonodárce.

Rozhodnutí zákonodárce Společenství ohledně zavedení pravidel promlčení a stanovení odpovídajících lhůt nemůže být tudíž předmětem přezkumu ze strany soudu Společenství. Skutečnost, že nebyla upravena promlčecí doba u výkonu pravomocí umožňujících Komisi určit, že došlo k porušení práva Společenství, nemůže sama o sobě představovat protiprávnost s ohledem na dodržení zásady právní jistoty.

6. Soudu Společenství nepřisluší stanovit doby, dosah nebo podmínky použití promlčení ve vztahu k protiprávnímu

jednání, ať již obecně, či vzhledem k případu, který mu je předložen. Neexistence promlčení, určeného právními předpisy, nicméně nevylučuje, aby byl postup Komise předmětem přezkumu v konkrétním případě s ohledem na zásadu právní jistoty. V případě, kdy neexistuje právní předpis upravující promlčecí dobu, základní požadavek právní jistoty totiž brání tomu, aby mohla Komise donekonečna odkládat výkon svých pravomocí.

kdy se orgán o protiprávních skutečnostech dozvěděl, a přiměřenou povahu trvání správního řízení.

(viz body 87–89)

Soudce Společenství se nesmí tudíž při přezkumu výtky vycházející z opožděného jednání Komise omezit na určení, že žádná promlčecí doba neexistuje, ale musí ověřit, zda Komise nekonala zvláště opožděně.

7. Skutečnost, že právní řády všech členských států obsahují totéž právní pravidlo nestačí k tomu, aby právo Společenství přiznalo takovému pravidlu povahu obecné právní zásady Společenství.

(viz body 97, 99)

Zvláště opožděná povaha postupu Komise nesmí být posuzována pouze z hlediska času, který uplynul mezi skutkovými okolnostmi, které tvoří předmět postupu, a zahájením tohoto postupu. Naopak postup Komise nemůže být kvalifikován jako zvláště opožděný, pokud neexistuje opoždění nebo jiná nedbalost přičitatelná orgánu, a je namíste zohlednit zejména okamžik,

8. Znění ustanovení práva Společenství, které neobsahuje žádný výslovný odkaz na právo členských států k určení svého smyslu a dosahu, musí být běžně vykládáno autonomně, přičemž výklad je třeba hledat s přihlédnutím k celkovým souvislostem ustanovení a cíli sledovanému dotčenou právní úpravou.

Použití práva Společenství může zejména při neexistenci výslovného

odkazu zahrnovat případně odkaz na právo členských států, jestliže soudce Společenství nemůže v právu Společenství nebo v jeho obecných zásadách nalézt skutečnosti, které by mu umožnily autonomním výkladem upřesnit jeho obsah a dosah.

zjištění a dokonce naznačování odpovědnosti osoby obviněné z daného protiprávního jednání v rozhodnutí, kterým se končí řízení, aniž by tato osoba mohla využít všech záruk běžně poskytovaných k výkonu práv obhajoby v rámci řízení, které má běžný průběh a v rámci kterého je přijato rozhodnutí o opodstatněnosti sporu.

(viz body 100–101)

9. Presumpce nevinny, která vyplývá zejména z čl. 6 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, je součástí základních práv, která jsou podle čl. 6 odst. 2 EU chráněna právním řádem Společenství.

Presumpce nevinny naproti tomu nebrání tomu, aby byla odpovědnost osoby obviněné z daného protiprávního jednání prokázána na základě řízení, které proběhlo v celém rozsahu podle předepsaných postupů a v rámci kterého mohla být práva obhajoby plně vykonána, a to i když původce protiprávního jednání nemůže být uložena sankce z důvodu promlčení pravomoci příslušného orgánu vztahující se na uložení této sankce.

Použije se na řízení, která se týkají porušení pravidel hospodářské soutěže použitelných pro podniky a v rámci kterých může být rozhodnuto o pokutách nebo penále.

(viz body 104–107)

Presumpce nevinny vyžaduje, aby každý, kdo je obviněn z trestného činu, byl považován za nevinného, dokud jeho vina není prokázána zákoným způsobem. Brání tak jakémukoli formálnímu

10. Pokud jde podmínky výkonu její pravomoci k určení prostřednictvím rozhodnutí, že došlo k porušení pravidel hospodářské soutěže, které již ustalo, Komise se dopouští nesprávného právního posouzení, které odůvodňuje zrušení takového rozhodnutí, pokud se při přijetí tohoto rozhodnutí nesnaží zjistit, zda-li je takové určení odůvodněno

oprávněným zájmem. Komise se v této souvislosti nemůže omezit na obecné uvedení takových případů, jako je nezbytnost podporovat příkladné jednání podniků, zájem odradit od jakéhokoliv opětovného protiprávního jednání s ohledem na zvlášť závažnou povahu dotčeného protiprávního jednání a zájem umožnit předložení věci vnitrostátním občanskoprávním soudům poškozenými třetími osobami. Přísluší jí prokázat

prostřednictvím okolností vlastních projednávanému případu, že tyto případy existují, a že tedy odůvodňují její oprávněný zájem na přijetí rozhodnutí, kterým se určuje, že došlo k těmto protiprávním jednáním.

(viz body 132, 136–138)